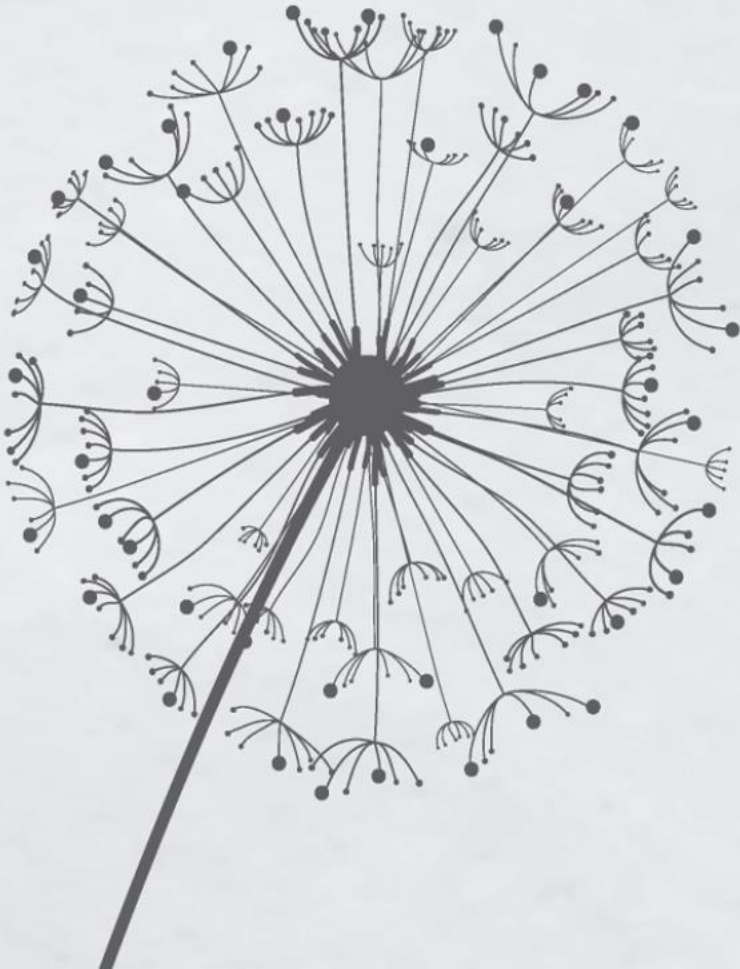

VŠR
Visoka šola za
računovodstvo in finance

Trajnostno poročanje in novi obvezni standardi EU

Mag. Darinka Kamenšek, certificirana poslovodna računovodkinja, certificirana preiskovalka prevar, državna notranja revizorka, predavateljica na Visoki šoli za računovodstvo in finance

December 2022

Vsebina:

1. Ozadje pomena trajnostnega poslovanja in posledično poročanja
2. Pravne podlage o trajnostnem poslovanju skozi čas
3. Namen Direktive o trajnostnem poročanju
4. Kdo so zavezanci?
5. Kakšne so razlike do sedanjih zahtev v razkrivanju v primerjavi z novimi zahtevami?
6. Novi standardi poročanja o trajnostnem poslovanju
7. Kakšna je časovnica?

1. Trajnostno poslovanje - definicija

Najpogostejša je definicija Svetovne komisije za okolje in razvoj (The World Commission on Economic Development, 1987), **ki trajnostni razvoj definira kot razvoj, ki zadovoljuje trenutne potrebe, ne da bi pri tem ogrožal zadovoljevanje potreb prihodnjih generacij.**

Trajnostno poslovanje = družbena odgovornost

Trojni izid – vključuje ekonomsko, okoljsko in socialno uspešnost organizacije

Trajnostno poročanje ali tudi ESG (ang. Environment, Social, Governance)

E (okoljska)

se nanaša na izpostavljenost organizacije ter obvladovanje tveganj in priložnosti, povezanih s podnebjem, pomanjkanjem naravnih virov, onesnaževanjem, odpadki in drugimi okoljskimi dejavniki, poleg vpliva organizacije na okolje.

S (družbena)

se nanaša na informacije o vrednotah in poslovnih odnosih organizacije in vključuje družbene teme, kot so informacije o delu in dobavni verigi, kakovost in varnost izdelkov, teme o človeškem kapitalu, kot sta zdravje in varnost zaposlenih, ter politike in prizadevanja za raznolikost in vključevanje.

G (upravljanje)

vključuje informacije o korporativnem upravljanju organizacije, vključno z informacijami o strukturi in raznolikosti upravnega odbora, nagrajevanju vodstvenih delavcev, odzivnosti na kritične dogodke, odpornosti organizacije ter politikah in praksah glede lobiranja, političnih prispevkov ter podkupovanja in korupcije.

2. Ozadje pomena trajnostnega poslovanja in poročanja =

Deklaracija o svetovnih ciljih trajnostnega razvoja (Agenda 2030)

V deklaracijo so zapisali: «Odločeni smo, da bomo do leta 2030 odpravili revščino in lakoto po vsem svetu, se spopadli z neenakostjo znotraj držav in med njimi, oblikovali miroljubno, pravično in vključujočo družbo, varovali človekove pravice, spodbujali enakost med spoloma in krepili vlogo žensk in deklic ter trajno zaščitili Zemljo in njene naravne vire. Prav tako smo odločeni, da bomo oblikovali razmere za vzdržno, vključujočo in trajnostno gospodarsko rast, blaginjo in dostojno zaposlitev za vse, pri tem pa upoštevali različne stopnje razvoja in zmožnosti posameznih držav.» (Agenda 2030, 2020)

Pravne podlage o trajnostnem poslovanju skozi čas

- Direktiva 2014/95 EU (NFRD, sprejeta leta 2013; implementirana z 70.c členom ZGD-1)
- Neobvezujoče smernice o metodologiji za poročanje o nefinančnih informacijah (EK 2017)
- Evropski zeleni dogovor (2019) do leta 2050 preoblikovati EU v sodobno, z viri gospodarno in konkurenčno gospodarstvo brez neto emisij toplogrednih plinov
  - Standardi neodvisnih organizacij
- Direktiva o trajnostnem kooperativnem poročanju (CSRD 2021) – nadomešča direktivo NFRD

Namen Direktive o trajnostnem kooperativnem poročanju (CSRD 2021)

Osredotočena je na potrebe
glavnih uporabnikov
informacij o trajnosti

01

Vlagatelji – razumeti tveganja in
priložnosti vezane na financiranje
trajnostnega poslovanja

02

Nevladne organizacije – večja
odgovornost za vplive na ljudi in okolje v
okviru posamezne dejavnosti

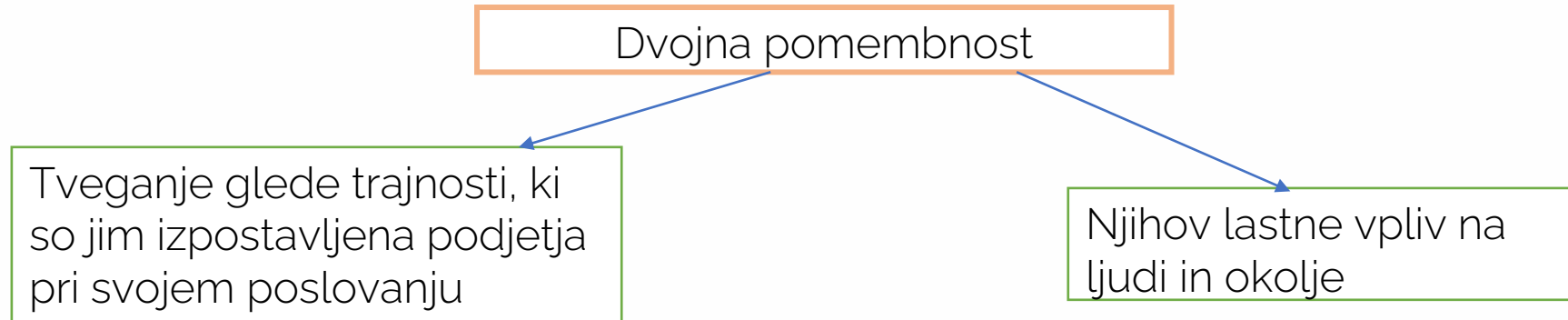
03

Socialni partnerji - predstavniki vodstva in
delavcev

04

Drugi deležniki

Finančni sektor ima pomembno vlogo pri doseganju ciljev zelenega dogovora

Bistvenega pomena so boljši / primerljivi podatki podjetij

Trajnostno poročanje je bilo problematično...

Kljub sprejeti direktivi Evropskega parlamenta, nezavezujočim smernicam o poročanju nefinančnih informacij in standardom poročanja različnih strokovnih združenj je pri poročanju o trajnostnem poslovanju ostalo veliko problemov, kot so:

- vrzeli v podatkih,
- pomanjkanje primerljivosti,
- doslednosti,
- standardizacije,
- zanesljivosti in
- dostopnosti podatkov.

Zaradi zgoraj omenjenih pomanjkljivosti pri poročanju je, v skladu z evropskim zelenim dogovorom (ang. European Green Deal), Evropska komisija dne 21. aprila 2021 sprejela predlog Direktive o trajnostnem kooperativnem poročanju (CSRD) (Evropska komisija, 2021).

Novi standardi EU za poročanje o trajnosti bi naj nadgradili oz. nadomestili

- Standardi GRI (nag. Global Reporting Initiative (prve smernice izdane že leta 2000, vmes večkrat dopolni, zadnja dopolnitev 2021 – najbolj razširjeni in uporabljeni
- Odbor za trajnostne računovodske standarde (SASB SASB – ang. Sustainability Accounting Standards Board),
- Delovna skupina za finančna razkritja, povezana s podnebjem (TCFD – ang. Task Force on Climate-Related Financial Disclosures),
- Odbor za standarde razkritja ogljika (CDSB – ang. Carbon Disclosure Standards Board),
- Mednarodni svet za integrirano poročanje (IIRC – ang. International Integrated Reporting Council).

Organizacije so torej lahko uporabljale splošno sprejete kakovostne okvire poročanja delno ali v celoti. Organizacije se lahko opirajo na mednarodne okvire, okvire EU ali nacionalne okvire, pri čemer opredelijo uporabljen okvir ali okvire.

5. Kdo so zavezanci?

Stara direktiva

- **Veliki subjekti javnega interesa** s povprečnim številom zaposlenih nad 500
- **Subjekti javnega interesa, ki so obvladujoča podjetja velike skupine** s povprečnim zaposlenih na konsolidirani podlagi več kot 500

Te družbe so prvič poročale za leto 2017.

Nova direktiva

- **Družbe v EU**
  - Z več kot 500 zaposlenimi in več kot 150 mio evrov prihodkov ali
  - Z več kot 250 zaposlenimi ter več kot 40 mio evrov prihodkov. Če so več kot 50% prihodkov ustvarile v določenih okoljsko občutljivih dejavnostih (tekstil, kmetijstvo, ribištvo, gozdarstvo, kovinsko-mineralna industrija)
- **Družbe izven EU** če so v EU ustvarile več kot 150 mio evrov prihodkov
- **Vsa podjetja v EU, ki kotirajo na borzi** (vključno z malimi in srednjimi podjetji (za ta velja prehodno obdobje in se vključijo kasneje)
Preostala majhna in spredanja podjetja poročajo na prostovoljni bazi

6. Kakšne so razlike od sedanjih zahtev?

Glavne novosti direktive so (Evropska komisija, 2021):

- **Razširitev področja uporabe** - zavezanci: poročale bodo vse velike organizacije, ki izpolnjujejo pogoje (prej samo subjekti javnega interesa) ter s triletnim časovnim zamikom tudi majhne in srednje družbe, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev,
- **obvezno revidiranje trajnostnih poročil,**
- **natančnejša opredelitev informacij,** ki jih bodo organizacije poročale,
- **organizacije bodo poročale v skladu z obveznimi standardi EU,** ki se nanašajo na trajnostno poročanje,
- **trajnostna poročila bodo dostopna samo v digitalni in strojno berljivi obliki.**

Predvsem zaradi predvidene zahteve po poročanju v skladu z obveznimi standardi EU je Evropska komisija pristopila k oblikovanju Evropskih standardov o trajnostnem poročanju (ESRS) (ang. European Sustainability Reporting Standards).

Obseg zahtev poročanja

Stara direktiva

Izjava o nefinančnem poslovanju je vsebovala 5 dimenzij:

- Varstvo okolja
- Družbena odgovornost in obravnava zaposlenih
- Spoštovanje človekovih pravic
- Boj proti korupciji in podkupovanju
- Raznolikost v upravnih odborih podjetij (starost, spol, izobrazba in poklicno ozadje)

Za vsako dimenzijo: politike, uspešnost politik, tveganja in kazalniki (ključni indikatorji)

Nova direktiva

Dodatne zahteve:

Koncept dvojne pomembnosti:

Podjetja morajo poročati o tem, kako zadeve v zvezi s trajnostjo (tudi podnebno tveganje) vplivajo na njihovo uspešnost, položaj in razvoj (vidik od zunaj navznoter)

Ter njihov vpliv na ljudi in okolje (vidik od znotraj navzven)

Obseg zahtev poročanja

Stara direktiva

Nova direktiva

Dodatne zahteve:

Postopek izbire pomembnih tem za zainteresirane deležnike

Več v prihodnost usmerjenih informacij, vključno s cilji in napredki v povezavi z njimi

Razkriti informacije v zvezi nematerialnimi sredstvi (družbeni, človeški in intelektualni kapital)

Poročanje, skladno z uredbo EU o taksonomiji in direktivi o razkritju trajnostnega financiranja (SFDR)

Obseg zahtev poročanja – zanesljivost poročanja

Stara direktiva

Izjava o nefinančnem poslovanju

Ni zahtevana

Nova direktiva

Direktiva o kooperativnem poročanju

Zahtevano

Vključitev revizorja

Vključitev v revizorjevo poročilo

Obseg, v katerem se opiše proces identifikacije ključnih relevantnih informacij, vključujoč poročilo o taksonomiji

Obseg zahtev poročanja – objava poročil

Stara direktiva

Vključeno v letno poročilo ali

Objavljeno ločeno v 6-mesecih
oz zaključka bilančnega leta (z
jasno referenco na poslovno
poročilo

Nova direktiva

Direktiva o kooperativnem poročanju

Vključeno v letno poročilo

Gre za celovito poročilo – digitalno
strojno berljiv format

Evropski standardi trajnostnega poročanja so organizirani po kategorijah, ki se dopolnjujejo

a.

Medsektorski standardi zajemajo splošne določbe, ki veljajo za poročanje o trajnosti v skladu s CSRD. Vključujejo načela, ki jim morajo slediti tematski standardi (neodvisni od sektorja in specifični za sektor). Predpisujejo zahteve po razkritju v zvezi s politikami, cilji, ukrepi, akcijskimi načrti, viri za vse vsebine trajnosti, da se zagotovi doslednost teh vidikov v vseh ESRS (ESRS 1).

b.

Tematski standardi pokrivajo posebno trajnostno temo, kot so zahteve po razkritju v zvezi s trajnostnimi vplivi, tveganji in priložnostmi, ki se štejejo za pomembne za vse organizacije, ne glede na sektorje, v katerih delujejo.

c.

Sektorsko specifični standardi - Takšni standardi bodo predpisovali zahteve po razkritju, namenjene pripravi informacij v zvezi s trajnostnimi tveganji, vplivi in priložnostmi, ki se štejejo za pomembne za vse organizacije, ki delujejo v določenem sektorju. Trenutno še niso pripravljeni in v razpravi

VKLUČENO V OSNUTEK			PRILAGA POZNEJE
MEDSEKTORSKA STANDARDA			SEKTORSKO SPECIFIČNI STANDARDI
ESRS 1 Splošna načela			
ESRS 2 Razkritja o splošnih značilnostih podjetja, strategiji, poslovnem modelu itd.			PRILAGOJENI STANDARDI ZA SME
TEMATSKI, SEKTORSKO NEODVISNI STANDARDI			
OKOLJE	DRUŽBA	UPRAVLJANJE	
ESRS E1 Podnebne spremembe	ESRS S1 Lastni zaposleni	ESRS G1 Vodenje, tveganje, upravljanje in notranji nadzor	
ESRS E2 Onesnaženje	ESRS S2 Zaposleni v vrednosti verigi	ESRS G2 Poslovno ravnanje	
ESRS E2 Vodni in morski viri	ESRS S3 Skupnosti, na katere ima podjetje vpliv		
ESRS E4 Biotska raznoverstnost in ekosistemi	ESRS S4 Potrošniki in končni uporabniki		
ESRS E5 Raba virov in krožno gospodarstvo			

Trenutni osnutek
Evropskih
standardov o
trajnostnem
poročanju

Evropski standardi o trajnostnem poročanju ob upoštevanju tematsko, sektorsko neodvisnih standardov

- **OKOLJSKI DEJAVNIKI**, vključujejo informacije o:
  - Blažitev podnebnih sprememb
  - Prilagajanju podnebnim spremembam
  - Vodni in morski viri
  - Uporaba virov in krožno gospodarstvo
  - Onesnaženje
  - Biotski raznovrstnosti in ekosistemih

Evropski standardi o trajnostnem poročanju ob upoštevanju tematsko, sektorsko neodvisnih standardov

- **UPRAVLJALSKI DEJAVNIKI**, vključujejo informacije o:
  - Vloga upravnih, poslovodnih in nadzornih organov podjetja, tudi glede zadev v zvezi z trajnostjo
  - Poslovni etiki in korporativni kulturi, vključno s preprečevanjem korupcije in bojem proti podkupovanjem
  - Političnim udejstvovanjem podjetja, vključno z njegovimi dejavnostmi lobiranja
  - Upravljanje odnosov s poslovnimi partnerji in kakovost teh odnosov, vključno s plačilnimi praksami
  - Sistem notranjega nadzora in upravljanje tveganj v zvezi z trajnostnim poročanjem

Evropski standardi o trajnostnem poročanju ob upoštevanju tematsko, sektorsko neodvisnih standardov

- **SOCIALNI DEJAVNIKI**, vključujejo informacije o:
  - Enake priložnosti za vse, vključno z enakostjo spolov in enakim plačilom za enako delo, usposabljanjem in razvojem spretnosti, ter zaposlovanje in vključevanje invalidov
  - Delovni pogoji, vključno z varno in prilagodljivo zaposlitvijo, plačami, socialnim dialogom, kolektivnimi pogoji, ...
  - Spoštovanje človekovih pravic, temeljnih svoboščin, demokratičnih standardov, določenih v Mednarodnih listinah o človekovih pravicah OZN

8. Kakšna je časovnica?

- Pri osnutek Evropskih standardov o trajnostnem poročanju za javno obravnavo (poleti 2022, razprava je bila zaključena 8. avgusta)
- **Oktober 2022** – EK sprejme prvi sklop standardov
- **Konec leta 2022** – države članice EU bodo morale sprejeti direktivo v nacionalno zakonodajo (1. december)
- **2024 prvo poročanje** v skladu s prvim sklopom standardov za leto 2023
- **2025**, podjetja bodo morala za leto 2024 poročati še v skladu z dopolnilnimi standardi
- **2027** – mala in srednja podjetja začeti poročati po ločenem sorazmernem standardu poročanja za poslovno leto 2026

Zaključek:

- Poročanje o trajnosti je vedno bolj pomembno
- Vsako podjetje naj začne razmišljati, kje je njegov prispevek k trajnostnemu poslovanju
- Narediti načrt trajnostnega poslovanja in
- Izbrati kazalnike, ki jih boste spremljali

Hvala za vašo pozornost!

mag. Darinka Kamenšek

darinka.kamensek@vsr.si

041 781 351

www.vsr.si